

Onlar Hakkında Bilinmeyenler...

ALBERT EINSTEIN'la Werner Heisenberg, birlikte bir düet çalışıyorlarmış. Einstein kemani, Heisenberg de piyanosuyla. Bir süre sonra Heisenberg dayanamamış ve ellerini piyanonun tuşlarına hızla indirmiş: "Bak Einstein. Bir, iki, bir, iki...! Sen sayı saymayı bilmiyor musun!?"

O sıralar Maliye Bakanı olan William Gladstone, son günlerin en çok ilgi uyandıran bilimsel konusu olan elektriğin oluşturulmasıyla ilgili bir deneyi izlemek üzere Michael Faraday'ın laboratuvarına davet edilmişti. Deney sürerken, Gladstone da sükunetle onu izliyordu. Deney bittiğinde ise Gladstone bir süre sesini çıkarmadan bekledi, sonra sordu: "Gerçekten de çok ilginç Bay Faraday. Ancak bunun pratikte yararı nedir, lütfen söyleyebilir misiniz?"

"Bunun yararı," diye söze başlamış Faraday, "bir gün bundan da vergi kesebilecek olmanız."

Laboratuvarlarda kullanılan Bunsen bekinin 19. yüzyılda yaşamış yaratıcısı Robert Bunsen, genelde isimleri hatırlamakta büyük güçlük çeken biriydi. Günün birinde, oldukça iyi tanıdığı biri gelmiş ziyaretine. İsmi ya Strecker ya da Kekuleymiş; aneak Bunsen, konuşma boyunca hangisinin doğru olduğuna karar verebilmek için kendisiyle büyük bir mücadeleye girmek zorunda kalmış. Sonunda doğru ismi yakaladığından emin bir şekilde ziyaretçisine dönmüş ve demiş ki "Biliyor musunuz, sizi bir an için Strecker sanmıştım!"

"Ben de zaten o'yum!" diye cevaplamış onu ziyaretçisi şaşkınlıkla.

Nobel Ödülü almış fizikçi Richard Feynman Brezilya'dayken Portekizce öğ-

renmiş ve derslerini de Portekizce vermeye başlamış. Amerika Birleşik Devletleri'ne döndüğünde, onun bu dil becerisini duymuş olan bir meslekdaşı tarafından bir partiye çağırılmış. Ona küçük bir oyun oynamak isteyen arkadaşı, Feynman'ın Çince'den anlamadığını bildiği için konuklardan birine bir ricada bulunmuş ve ondan Feynman'ı Çince selamlamasını istemiş. Herşeyden habersiz, Feynman partiye geldikten sonra herkesle selamlaşmaya başlamış. Sonunda Çinli konuğa gelmiş sıra. "Ai, choong, ngong jia," diye selamlamış onu Çinli konuk, eğilerek.

Feynman ise kendinden emin bir tavırla bu selama karşılık vermiş: "Ah, ching, jong, jien."

"Aman Tanrım!" diye haykırarak diğeri, oynamakta olduğu oyunu unutarak. "Bunun başıma geleceğini biliyordum. Ben Mandarin lehçesiyle konuşuyorum; o da Kanton!"

Princeton'da verilen bir partideki fizikçilerden birinin sürekli olarak defterine birşeyler yazdığını gören Einstein ona ne yaptığını sormuş. "Aklıma iyi bir fikir geldiğinde, onu unutmayacağımdan emin olmak istiyorum," diye cevaplamış onu fizikçi. "Siz de tavsiye ederim. Oldukça işe yarıyor."

Einstein hüzünlü bir ifadeyle başını iki yana sallamış ve demiş ki, "Benim işime yarayacağından o kadar da emin değilim. Hayatım boyunca topu topu iki-üç tane iyi fikrim oldu."

Atomik çağın öncülerinden biri olan Niels Bohr'u ziyarete gelen bir arkadaşı; açık ucu yukarıya gelecek, böylece de şans içinde tutacak şekilde duvara dikkatle çivilenmiş bir atnalı görünce çok şaşırılmış. Hemen Bohr'a dönmüş: "Atnalının şans getir-

diği hakkındaki bütün o saçmasapan batıl inançlara sen de inanmıyorsundur umarım."

"Elbette inanmıyorum," diye cevaplamış onu Bohr. "Ama dediklerine göre inanan bile şans getiriyormuş."

Birçok başarısının yanında dijital bilgisayarların da tasarımcısı matematikçi John von Neumann, hayata olan bağlılığıyla tanınıyorsa da araba kullanmadaki ustalığıyla tanınmıyordu. Princeton'daki İleri Araştırmalar Enstitüsü'nde bulunduğu sıralar, arabasını sürekli olarak aynı yere çarpması nedeniyle kavşaklardan birine Von Neumann Köşesi adı verilmişti. Arkadaşlarına göre bu talihsizliğin nedeni, onun şarkı söylemeyi çok sevmesi ve direksiyonu sürekli olarak müziğin ritmine göre kıvrması.

Von Neumann, muzipliği de seven biriymiş. Bir keresinde Einstein'a, kendisini Princeton Tren İstasyonu'na kadar arabayla götürüp New York trenine bindirmeyi teklif etmiş. Einstein kazasız belasız trene binmeyi başarmış. Ama tren -von Neumann'ın bildiği üzere- ters yönde yol alıyormuş.

1890'da Oxford'da yapılan bir sözlü sınavda, hoca, azimli öğrencisine elektriğin ne olduğunu bilip bilmediğini sormuş. "İnanm efendim, elektriğin ne olduğunu öğrendiğimden eminim - ama unuttumum," diye cevaplamış onu öğrenci, heyecanlı. "Bak işte bu çok yazık," demiş sınavı yapan hoca, pek de etkilenmiş görünmeksizin. "Elektriğin ne olduğunu bilen yalnızca iki kişi var. Biri Evrenin Yaratıcısı, biri de sen. Ve işte bu ikisinden bir tanesi unuttmuş bile."